

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הלשכה המשפטית

י"ז סיון, תשע"ז

11 יוני, 2017

לכבוד
גב' בת שבע פנחסוב,
מנהלת הוועדה המיוחדת ליישום הנגשת המידע הממשלתי ועקרונות שקיפותו לציבור,
הכנסת

**הנדון: מענה באשר להקצאת תקציב שמקורו בסיכום פוליטי- משרד החקלאות
ופיתוח הכפר**

בהמשך לדיון הוועדה מיום 15.2.2017 ומסקנותיה מיום 27.2.2017, במסגרתם התבקש הייעוץ המשפטי למשרד להשיב האם ועד כמה בדק "לאן הולך הכסף תחת התקנות, שהן תולדת ההסכמים הפוליטיים", להלן תשובתי.

הקצאת תקציבים שמקורם בהסכמים פוליטיים למשרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – המשרד) מובאת לידיעת הייעוץ המשפטי למשרד בשני אופנים:

א. בעת גיבוש הצעות להחלטות ממשלה שעניינן יישום הסכמים קואליציוניים: לקראת אישור תקציב המדינה, מובאות טיוטות ההצעות להתייחסות הייעוץ המשפטי של המשרדים הנוגעים לעניין (באופן זה, התקבלו החלטות הממשלה 674 מיום 8.11.2015 ו-2177 מיום 18.12.2016).

בעת גיבוש ההצעות, בדקנו האם המטרות לשמן מוצע להקצות את הכספים במסגרת ההסכמים הקואליציוניים מוכרות למשרד, והאם ידוע למשרד אופן הוצאת הכספים בפועל (באמצעות נוהל תמיכה, התקשרות וכיוצ"ב). ביחס למטרות לגביהן היה ידוע באותו מועד אופן הוצאת הכספים, וכי הוא עולה בקנה אחד עם הוראות הדין והנהלים המקובלים, מסרנו לייעוץ המשפטי של משרד האוצר (שריכז את קבלת ההערות המשפטיות להצעת ההחלטה) כי אין מניעה משפטית לכלול אותן בהחלטה.

ביחס למטרות לגביהן לא היה ידוע באותו מועד מהו האופן המדויק בו ימומשו הכספים על ידי המשרד, מסרנו כי מאחר והצעת ההחלטה קובעת שביצוע התקציב ייעשה בהתאם לנהלים המקובלים ובכפוף לכל דין, איננו רואים מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה ולבחון את אופן ביצוע הקצאות הכספים למטרות אלה, בשלב מאוחר יותר.

יובהר, כי לגבי חלק מהמטרות המופיעות בהחלטות הממשלה האמורות, אשר לא גובשה ביחס אליהן דרך הקצאה העומדת בדרישות הדין, לא הוצאו הכספים לאותה מטרה.

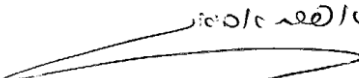
עוד יובהר כי בחלק מהמקרים, הוקצו בהמשך שנת התקציב כספים שהופיעו באותן החלטות ממשלה למטרות ספציפיות, מכוח **החלטות ממשלה ייחודיות** (דוגמת – החלטת ממשלה מס' 987 מיום 29.12.2015 בעניין תכנית תלת-שנתית לתקצוב הרשויות המקומיות בגין הקמת יישובים חדשים ועיבוי האוכלוסיה המתגוררת בתחומן בעקבות יישום תכנית ההתנתקות, והחלטת ממשלה מס' 1652 מיום 10.7.2016, בעניין תכנית סיוע מיוחדת לקרית ארבע וליישוב היהודי בחברון). במקרים אלה, לוו הצעות ההחלטה, טרם אישורן בממשלה, בחוות דעת משפטיות ובבדיקה משפטית שבוצעה מטעמנו, בשים לב לכך שמקורם של הכספים הוא בסיכומים פוליטיים.

להשלמת התמונה יצוין כי הנחיתי שבמידה והמשרד יבקש לעשות שימוש בכספים שהוקצו לפי החלטת הממשלה 2177 למטרה אחרת מזו המופיעה בהחלטה, יהיה צורך ליזום תיקון להחלטת הממשלה אשר יאפשר הסטת הכספים למטרה אחרת.

ב. **שלא במסגרת החלטות ממשלה שעניינן יישום הסכמים קואליציוניים**: גורמי המקצוע במשרד פונים ליעוץ המשפטי לצורך קבלת חוות דעת משפטית המאשרת הקצאת תקציבים שמקום בסיכומים פוליטיים, למטרות שונות. במצבים אלה נבחנים הן מטרת ההקצאה והן אופן ההקצאה המבוקש, בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין "יישום הסכמים פוליטיים בעלי משמעות תקציבית". בפרט נבחנת השאלה האם מדובר בהקצאה לגוף מסוים או למספר מועט של גופים, ואם אין חשש למתן "תמורה" בעייתית כנגד אותה העברה תקציבית (כלשון הנחיית היועץ).

באופן זה, אושר על ידי הח"מ תקצוב נוסף **במקרה אחד בשנת 2016** (שעניינו, הקצאת כספים לחברה ממשלתית, הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות – קנ"ט - במסגרת השתתפות הממשלה בתשלומי הפרמיה בעד ביטוח הכנסה בחיטה. מימוש התקציב נעשה בהתקשרות הפטורה ממכרז, מכיוון שמדובר בביטוח ייחודי שאינו מסופק אלא על ידי אותה חברה ממשלתית, שהיא גוף בעל מאפיינים ציבוריים, ולא עלה חשש לקבלת "תמורה" בעייתית כנגד ההעברה); **וכן תקצוב נוסף במקרה אחד בשנת 2017** (ביצוע פעולות לגירוש קורמורנים בכנרת, לטובת ציבור הדייגים. למימוש תקציב זה מתכוון המשרד לפרסם מכרז פומבי לרכישת שירותים, ועל כן נמצא כי לא מדובר בהקצאה של הכספים לגוף מסוים, ואין מניעה משפטית מהקצאת התקציב למטרה זו באופן זה).

בברכה,

אפרת אביאני
היועצת המשפטית

העתקים:
 חה"כ אורי אריאל, שר החקלאות ופיתוח הכפר
 מר שלמה בן אליהו, מנכ"ל המשרד
 גבי סיון ינקוביץ, מנהלת אגף תקציבים